

Шырокія гарызонты

Зданы апошнія экзамены. Уперадзе цікавае і захапляючае лета. З нецярпеннем чакаем пачатку практыкі—падарожжа на машыне па маршруту Мінск—Сімферопаль. Нам прадстаіць пазнаёміцца з рознымі глебавымі зонамі.

І вось мы ў дарозе. Прабываюць знаёмыя беларускія палі, лясы. Мінаем Палессе. За Чарнігавым пераходзім. Мы ўжо праехалі

да ў Савецкім Саюзе, дзе захаваўся захаваўся стэп. Куды ні кінеш вокам, усюды стэп і стэп. Толькі зрэдку бачыш пераказі—поле ды хістучыя кавылі. У батанічным і заалагічным садах наглядзі рэдкія народы раслін, птушак, жывёлы.

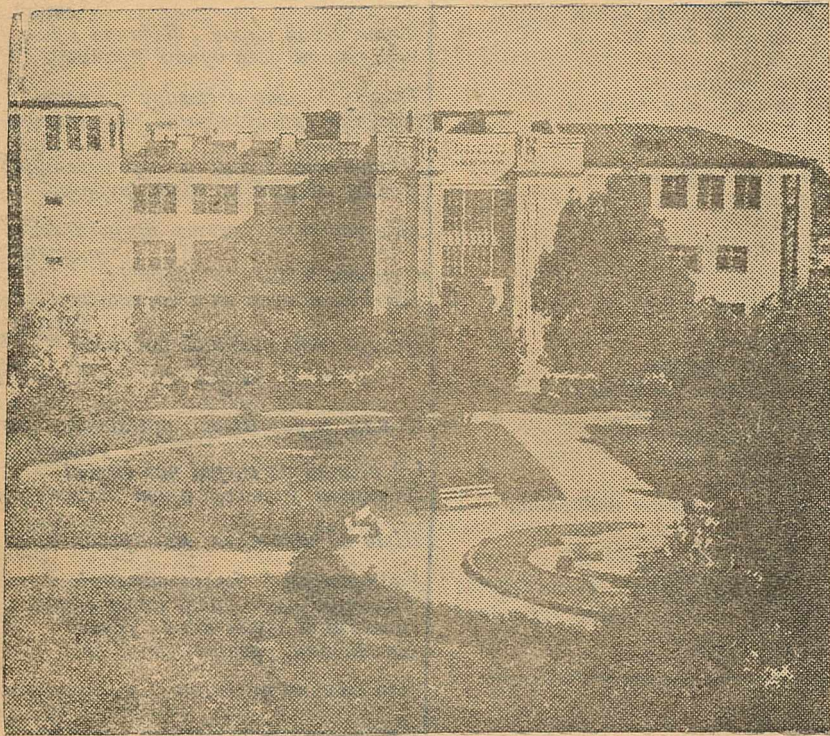
Пабывалі мы і ў Новай Кахоўцы, на месцы будучай ГЭС. Апошнія тры тыдні правілі ў Мінску.

Але на гэтым наша практыка не скончылася. Мы раз'ехаліся па кал-

№ 15 (201)

Серада, 1 верасня 1954 года

Цана 20 кап.

Няспынна змагацца за павышэнне ўзроўня вучэбнай і навуковай работы

У гэтым навучальным годзе ва ўніверсітэце будзе займацца звыш 2600 студэнтаў на стацыянары, 1700 на завочным факультэце і 160 аспірантаў розных спецыяльнасцей.

Да іх абучэння прыцягваецца да 250 прафесараў, дацэнтаў і іншых навуковых супрацоўнікаў, з ліку якіх многія маюць крупнае навуковае імя (сапраўдныя члены АН БССР І. С. Луціновіч, Т. Н. Годнеў, Н. В. Турбін, Б. В. Ерафесёў, Н. Ф. Ермоленка, А. Н. Сеўчанка, Б. І. Сценанавіч і інш.)

Камуністычная партыя і Савецкі ўрад ствараюць усе неабходныя ўмовы для вучэбнай, выхаваўчай і навуковай працы студэнтаў і прафесарска-выкладчыцкага састава.

У пачатку навучальнага года ўступаюць у строй два новых інтэрнаты для студэнтаў і аспірантаў, прадастаўлена шэраг кватэр прафесарска-выкладчыцкаму саставу з ліку пераабсталяваных памяшканняў у доме па Маскоўскай вуліцы, некалькі расшырана навучальна-лабараторная плошча.

Вялікія планы прадстаіць здзейсніць у справе далейшага развіцця ўніверсітэта, расшырэння яго матэрыяльнай базы і пад'ёма навукова-выхаваўчай работы.

У 1955 годзе неабходна распачаць будаўніцтва інтэрнатаў на 1600 месц, 48-кватэрнага дома для прафесарска-выкладчыцкага састава, закончыць састаўленне праекта прыстасавання пад навуковыя кабінеты

і навуковыя лабараторыі будынка Дома Ураду, перададана Беларускаму Дзяржаўнаму ўніверсітэту.

Прадстаіць разрашыць рад пытанняў, якія звязаны з развіццём новых спецыяльнасцей, кабінетаў, лабараторый, музея і іншых устаноў.

Зараз галоўнай задачай прафесарска-выкладчыцкага саставу і грамадскіх арганізацый з'яўляецца нястомная барацьба за павышэнне ўзроўня вучэбнай і навуковай працы, за далейшае ўдасканаленне лекцый і іншых форм навуковай працы, за скарачэнне сур'ёзных недахопаў у рабоце па выхаванні студэнтаў. Трэба паўсядзённа прывіраць студэнтам глыбокую цікавасць да навукі, да авалодання ведамі, якіх з'яўляюцца дастаіннем народа і павінны быць з ліхвай адданы народу, робячству. Навінны быць створаны нецярпимыя адносіны да лодыраў, разгільдзяў, прагульшчыкаў, парухальнікаў дысцыпліны, якія неахайны ў быццё, ігнаруюць правілы і нормы ўнутранага распарадку.

Мабілізуем усе нашы сілы і энэргію, веда і вопыт, рвенне і прылежнасць на барацьбу за новы поспех у вучобе, выхаваўчай і навуковай рабоце, за далейшае развіццё навукі ва ўніверсітэце.

Рэктар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя В. І. Леніна, прафесар
К. ЛУКАШОУ.

Дарагія сябры!

Сёння пачатак новага навучальнага года. Тысячы юнакоў і дзяўчат нашай краіны пачынаюць сёння адказнейшую пару ў сваім жыцці. Сярод іх і вы—новае, юнае паўненне нашага ўніверсітэта. Сёння вы ўліваецеся ў нашу студэнцкую сям'ю. Вінуем вас, дарагія сябры, з пачаткам навучальнага года! Няхай гэты год будзе для вас годам новых поспехаў у вучобе!

Вы прышлі ва ўніверсітэт з гарачым жаданнем выдатна вучыцца, каб стаць актыўнымі будаўнікамі новага цудоўнага будучага—комунізма, каб прынесці як мага больш карысці сваёй Радзіме, свайму народу. Мы верым, што вы станёце высокаадукаванымі, усебакова развітымі людзьмі.

Нямала яшчэ цяжкасцей сустрэнецца на вашым шляху і перш за ўсё таму, што выкладанне ў вышэйшай навучальнай установе іншае, чым у школе. Веды тут набываюцца на працягу ўсяго года, а кантроль ажыццяўляецца ў асноўным толькі на экзаменацыйнай сесіі. Таму не трайце дарма часу, а з першых жа дзён прыступаеце да самастойнай работы. Ва ўніверсітэце створаны для гэтага ўсе магчымасці.

Але, каб стаць актыўным будаўніком камуністычнага будучага, мала быць спецыялістам адной вузкай галіны ведаў. Неабходны яшчэ і актыўны ўдзел у камсамольскім і грамадскім жыцці ўніверсітэта. Толькі ў камсамоле моладзь атрымвае палітычную зааку, праходзіць школу грамадскай дзейнасці, толькі ў калектыве растуць і развіваюцца здольнасці чалавека, здзяйсняюцца яго імкненні. Тут, сябры, для вас шырокае поле дзейнасці. Вялікія магчымасці прадстаўляюцца жадаючым займацца спортам і займацца ў гуртках мастацкай самадзейнасці.

Сябры! З першых дзён бярыцеся за вучобу, пераадоўвайце цяжкасці, актыўна ўдзельнічайце ў грамадскай рабоце! У гэтым залог вашай усебаковай падрыхтоўкі да будучай працоўнай дзейнасці!

В. ПУЗІКАУ,
нам. сакратара камітэта ЛКСМБ.

На здымку: група юнакоў і дзяўчат, якія прышлі ва ўніверсітэт з залатымі і срэбнымі медалямі: Альшанская Марыя, Шапавалаў Валянцін, Кліменка Ніна, Карнік Васіль, Слоніўская Ірына, Алісievіч Вілорый, Марціноўская Люба і Манкевіч Ольга.

СЛОВА—ПЕРШАКУРСНІКАМ

ЗДЗЕЙСНЕНАЯ МАРА

Я скончыў сярэдняю школу з залатым медалем. Яшчэ ў школе ў мяне было адно жаданне—прынесці як мага больш карысці нашаму грамадству. Цяпер мая мара здзяйсняецца—я будучы геолог. Геалогія прыцягвае мяне шырокім размахам работы, вялікімі магчымасцямі для даследаванняў. Гэтая работа прынясе мне вялікае задавальненне, і я ўсе свае сілы прыкладу для справы далейшага развіцця роднай краіны.

для разведвання яе невычарпальных багаццяў.

У савецкага геолога цікавае будучае. Ён натхняецца ў сваёй дзейнасці незвычайным размахам будаўніцтва, шырокім працоўным уздымам мас. Я ніколі не пашкадую, што абраў гэтую спецыяльнасць.

В. АЛІСІЕВІЧ,
студэнт аддзялення геалогіі.

У НАГУ З ЖЫЦЦЁМ

Я паступіла ва ўніверсітэт на аддзяленне журналістыкі філалагічнага факультэта. Многія пытаюцца ў мяне, чаму я абрала гэтую прафесію.

Яшчэ ў сярэдняй школе я бачыла, як друк, нават насценны, уздзейнічае на чалавека, выходзіць яго, згуртоўвае калектывы. Мне давялося доўга супрацоўнічаць у школьнай насценнай газеце. Я пераканалася, што толькі тая газета цікавіла чытачоў, якая ішла ў нагу з сучасна-

сцю, якая закранала інтарэсы школы, класа. Як многа значыла падтрымка газетай якога-небудзь новага пачынення, крытыка ўсяго адмоўнага ў жыцці!

Работа журналіста карыстаецца ў нашай краіне вялікай павагай і павагай. Я імкнулася стаць журналістам, каб прынесці як мага больш карысці Радзіме і народу.

А. МІХНЕВІЧ,
студэнтка аддзялення журналістыкі.

У РАДЫ ШУКАЛЬНІКАУ НОВАГА

Савецкія хімікі дасягнулі вялікіх поспехаў, зрабілі многа важных адкрыццяў. Але колькі яшчэ прадстаіць зрабіць! Ад таго, як будзе развівацца хімічная навука, будзе залежаць далейшае развіццё важнейшых галін народнай гаспадаркі краіны. Таму быць у шэрагах шукальнікаў новага, перадавога—мая даўняя мара.

Пасля заканчэння сярэдняй школы я не задумвалася, якую абраць

спецыяльнасць. Любоў да хіміі мне прывіў любімы выкладчык Рыгор Захаравіч Ленаў. У хімічнай лабараторыі мы часта праводзілі цікавыя і захапляючыя доследы. Настаўнік шмат раскаваў новага, карыснага. Мясце вабілі шырокія магчымасці ў рабоце хіміка-даследвальніка. Таму я і паступіла на хімічны факультэт ўніверсітэта. Цяпер мая мара здзяйсняецца!

З. БАДЗІЛОЎСКАЯ.

ЛЮБІМЫ ПРАДМЕТ

Паступіць на фізіка-матэматычны факультэт—мая даўняя мара. Матэматыку палюбіў я яшчэ ў сёмым класе. Гэтая любоў пашырылася і ўмацавалася ў час навучання ў дзесяцігоддзі. Асабліва захапіў мяне выкладчык матэматыкі Новаельнянскі школы Нікалай Якаўлевіч Лазук. Пад яго кіраўніцтвам у матэматычным гуртку мы рашалі цікавыя задачы, разбіралі розныя

матэматычныя пытанні. Ён не шкадаваў ні сіл, ні здароўя, каб прывіць нам павагу і любоў да свайго прадмета.

Я верыў, што стану студэнтам ўніверсітэта, бо я жыў у цудоўнай краіне, дзе шырока адчынены дзверы вышэйшых навучальных устаноў для ўсіх любячых навуку.

З. ГРУДО,
студэнт аддзялення матэматыкі.

ПАДАРУНАК СТУДЭНТАМ

На аб'екце не былі яшчэ закончаны аддзелачныя работы, але сюды штодзённа наведвалася многа студэнтаў. Яны прыходзілі палюбавацца на новы чатырохпавярховы інтэрнат, аглядаць прыгожыя светлыя пакоі. Сапраўды, тут ёсць чаму парадвацца. Большасць пакояў разлічаны на чатыры-пяць чалавек, а некаторыя сямейныя студэнты атрымваюць асобныя пакоі. Усяго паселіцца тут каля 400 чалавек. У інтэрнаце будзе працаваць душ, чырвоны куток, медпункт. Інтэрнат забяспечан мяккімі ложкамі, у пакоях расставлены шафы.

... Малар Пётр Давыдавіч Маўшоўч наносіць апошнія мазкі на сцяну пакоя. Вочы яго свеціцца радасцю.

— Вось і закончана праца. Трохі прасохне—і ўсяляйся, студэнты!—гаворыць ён, потым крыху засмучана дадае:—Можа і нас, будаўнікоў, успомніць студэнты, для якіх мы пабудавалі такі дабrotны інтэрнат...

— Ну, безумоўна!—весела гучыць голас аднаго студэнта, які старанна адскробваў радыатар ад мелу і вапны. Стары малар задаволенна аглядае пакой, кідзе вясёлы позірк на сабраўшыхся студэнтаў і ідзе на другі аб'ект. Прыемна адчуваць, што твая праца пайшла

на карысць столькіх маладых, толькі ўступаючых у жыццё людзей... А каля інтэрната многалюдная шумна. Сярод групы студэнтаў стаіць прараб Салоха.

— Гаварыў-жа вам, што здадзім інтэрнат у тэрмін. Бачыце, не падвялі будаўнікі,—гаворыць прараб і спынаецца аддаць апошнія распараджэнні рабочым.

Раніцай 31 жніўня пачынаецца засяленне новага інтэрната. Сотні студэнтаў з атрыманымі ў прафком ордэрамі спяшаюцца пасяліцца ў адведзеныя ім пакоі. Над спрытнымі рукамі хлопцаў і дзяўчат з вакон знікаюць апошнія кроплі мелу, на ложках напўляюцца матрацы, белыя простыні і мяккія падушкі, а ў некаторых пакоях ухітрыліся навесіць шторы. Інтэрнат зажыў імклівым шумным жыццём новасёлаў.

У першакурснікаў, панаўчых у такую незвычайную абстаноўку, пад уражаннем толькі што ўбачанага, завязваецца гутарка.

— Бач, якая сустрэча—такі інтэрнат!...

— А хутка і другі будзе.

— І зусім блізка на заняткі хадзіць, гэта лепш за ўсё.

— Вось як сустракае нас маці!—Радзіма...

З. ЮР'ЕУ.

ДАПАМОГА СТУДЭНТАЎ

У час летніх канікул вялікую дапамогу будаўнікам інтэрнатаў аказалі студэнты універсітэта. Яны выканалі зямельных работ амаль на 80 тысяч рублёў, у той час як на будоўлі інтэрната па Свердлову

гэтых работ было выканана напалавіну менш. Актыўная дапамога студэнтаў з'явілася важнай умовай здачы інтэрната «А» у эксплуатацыю 1 верасня. Другі інтэрнат будзе закончан да пачатку кастрычніка.

Для будаўнікоў інтэрната

Летам, у час работы студэнтаў на будоўлі новых інтэрнатаў для студэнтаў універсітэта і будаўнікоў неаднаразова наладжваліся лекцыі, культпаходы ў кіно, вечары адпачынку. Выходзілі баявыя лісткі.

Апрача лекцый аб міжнародным становішчы быў арганізаван тэматычны вечар «Выдатны рускі пісьменнік А. П. Чэхаў».

Культпаходы былі арганізаваны на кінафілмы: «Несня аб каханні», «Парушальнікі спакою», «Аб гэтым забывацца нельга» і іншыя.

На жаль, з-за дрэннай арганізацыі работы праўлення клуба для будаўнікоў інтэрнатаў не было арганізавана ніводнага вечара мастацкай самадзейнасці. Дрэннай была і арганізацыя вечароў адпачынку.

ЗМЕНА

Першае верасня. Прасторныя аўдыторыі, кабінеты зноў запаўняюцца жыццёрадаснай моладдзю. Як старыя гаспадары ўваходзяць універсітэцкія старажылы—пяцікурснікі. Яны ўжо рыхтуюцца да далёкай дарогі, несці ў працоўныя масы святло навукі. Лецеца патозюнакоў і дзяўчат, звяніць маладыя галасы. Другакурснікі, трэцікурснікі, чацвёртакурснікі...

Крыху саромеючыся (яшчэ не прывычна!), ідуць першакурснікі. Гэта новае папаўненне, змена тым, хто ўжо атрымаў пуцёўку ў жыццё. Адчуваюць сябе яны яшчэ няёмка, трымаюцца групамі. Але твары гавораць аб тым, што яны прыйшлі ў свой родны дом.

Хто-ж яны, гэтыя новыя юнакі і дзяўчаты? Адны прыйшлі прама са школьнай скам'і, на тварах другіх—адбітак суровых ваенных год. Многія ўжо некалькі год аддалі стваральнай працы на карысць Радзіме.

Сын калгаснікаў, Нікалай Мачулін з дзяцінства імкнуўся пазнаць таямніцы прыроды. Яго прыцягвалі неабсяжныя прасторы дзейнасці фізіка. Гэтыя мары здзейсніліся—

даўно, каб не цяжкія дні вайны. З 1944 года Нікалай на фронце. Шэсць урадавых узнагарод, зіхалачых на яго грудзях, гавораць аб слаўным баявым шляху ад Варшавы да Берліна. Потым служба ў акупацыйных войсках, праца на фабрыцы імя Кагановіча, у тэхнічнай бібліятэцы Мінскага аддзялення «Промэнергпраект». Адначасова працягла і ўпартая вучоба ў школе рабочай моладзі. Настойлівасць і ўпартая праца перамагаюць усё—і вое, Нікалай у студэнцкай аўдыторыі ён—будучы фізік.

Фізікам вырашыў стаць і Кліменка Фрыдрых. Скончыўшы ў 1943 годзе дзевяты клас, ён добраахвотна ідзе ў армію. Праз некаторы час заканчвае школу марскіх лётчыкаў і служыць у авіяцыі севернага флота. Але цяжкая хвароба вымушае Фрыдрыху пакінуць наветраны флот. Аднак ён не падае духам. Вучыцца ў дзесятым класе рабочай моладзі, рыхтуюцца да паступлення ва універсітэт. У гэтым годзе Фрыдрых Кліменка стаў студэнтам.

Інна Начэновіч з дзяцінства ма-

Прышлі „болець“ первокурсники
За старых друзей,
Которые
Чуть-чуть грустными
Выходят из этих дверей,
Где кем-то с утра написано
Пять внушительных слов:
„Здесь заседает комиссия,
Распределяющая выпускников“...
Какой-то девица накрашенной
Назначение не по душе,
И в министерство—
напаше—
Она позвонила уже...

Прощальным
Ласковым светом
Сияет вечерний вокзал.
—Наша песенка спета...—
Кто-то сказал.
Кто?
Я его не вижу,
Хоть много вокруг огней:
Он спрятал
Глаза бесстыжие
За спины друзей,
От нашего гнева спрятал.
Пять лет
Он с нами сидел...

Тихие берёзки,
Школа у пруда—
Словно к детству
В гости,
Я пришёл сюда,
Словно вбегу
Из школы,
Как давным—давно,
Вот сейчас
Весёлое
Выбегает оно,
Бросит мяч,

ВЫПУСКИ СТИМУЛИРОВАНИЯ

системай, якая дае больш высокі ўраджай. Даследванні прафесара Папова даказалі таксам, што тыя-ж стимулятары, калі іх прымяняць у пэўнай канцэнтрацыі, павышаюць жыццёздольнасць аднаклетачных і шматклетачных арганізмаў, садзейнічаюць узаўленню пашкоджаных тканак, умацоўваюць імунітэт арганізмаў і г. д.

Акадэмік Папоў меў магчымасць

НА ВОКЗАЛЕ

Кто-то негромко
Рядом
„Студенческую“ запел.
Да, ты ошибся малость,
Ты, кто прятал глаза:
Сплетая в хор голоса,
Песня
Лишь начиналась
И за вокзалом Минска,
Куда дорога вела,
Нас—
Далеко и близко—
Кипучая
Жизнь
Ждала.

ПРИНИМАЙ ШКОЛА!

К березкам
Позовёт играть...
Нет, совсем не гостем
В школе я опять,
Где меня когда-то
Научили жить,
Я пришёл
Орлятам крылья подарить,
Чтоб они
Над селами
Взвились высоко.
Принимай же,
Школа,
Друга своего!

ПАДЗЯКА

За час практыкі на маскоўскім заводзе «КІП» студэнты пятага курса фізіка-матэматычнага факультэта БДУ імя В. І. Леніна Р. Андруховіч і М. Шэлег правялі вялікую работу па даследаванні якасцей шкляных вырабаў.

Тт. Андруховіч і Шэлег азнаёміліся з метадыкай праверкі якасцей шкла, распрацаванай радам навукова-даследчых інстытутаў г. Масквы, і распрацавалі заводскую інструкцыю па прыёме шкла на палырыскопе. З іх дапамогай на заводзе унедраны эталоны для вызначэння напружаннасці.

За час выканання гэтых работ тт. Андруховіч і Шэлег праявілі выключную дэбрасумленнасць, ініцыятыву і энергію. Яны аказалі вялікую дапамогу заводу.

Выказваючы падзяку тт. Андруховічу і Шэлегу, мы хадатайнічаем перад рэктарам універсітэта аб вынясенні ім падзякі.

А. М. КОЛЕНЦАУ,
галоўны інжынер завода «КІП».

рыла быць разведчыкам нетраў краіны. Яна захаплялася апісанымі адкрыццямі рускіх і савецкіх геалагаў. Піянеркай прыходзіць Інна ў Мінскі Палац піянераў і школьнікаў і становіцца членам геалагічнай секцыі. На паседжаннях гуртка чытае лекцыі і даклады. А колькі радасці прыносіць многадзённым паходам на роднаму краю... Геалагічная секцыя рэкамендуе яе ва універсітэт, на геалага-геаграфічны факультэт.

І ў школьнікаў, здаваўшых прыёмныя экзамены, і ў медалістаў, і ў выпускнікоў-выдатнікаў тэхнікумаў і вучылішчаў адно жаданне, адна думка—набыць неабходныя веды, каб прынесці як мага больш карысці сваёй маці—Радзіме.

Яшчэ займаючыся ў Барысаўскім педагагічным вучылішчы Зусіма Васіль палюбіў адказную і бласлаўную работу савецкага газетчыка, нясучага ў масы праўдзівае партыйнае слова. Ён супрацоўнічаў у раённай газеце «За камунізм», дзе адна за другой з'яўляюцца яго заметкі. Цяпер ён—будучы журналіст.

Сын загінуўшага партызана, Саланец Уладзімір рэкамендаван газе-

тай «Кіравец» як актыўны селькор. Няхай яго заметкі яшчэ не зусім адпрацаваны, няхай яго ўвагу прыцягваюць толькі некаторыя факты жыцця, але ў юнага селькора ўжо адчуваецца непрымальнасць да не дахонаў. Ні адзін з непаладкаў у калтасе не праходзіць міма яго ўважлівага вока. Вучыцца Уладзімір толькі на выдатна. Аб данытлівасці і настойлівасці будучага журналіста гаворыць яго залаты медалі.

Уладзімір Нарчэўскі, школьны актывіст, сакратар школьнай пярэдняй комсамольскай арганізацыі вялікую ўвагу надаваў вучобе 3 класа ў класе ён пераходзіць з пахвальнымі лістамі. Больш за ўсё юнака вабяць прыродазнаўчыя навукі, жыццё раслін, глебы. Спачатку яшчэ не зусім ясная, потым ужо рэльефна акрэсленая мара прыводзіць яго, скончыўшага школу з залатым медалем, ва універсітэт. Ён—студэнт біёлага-глебавага факультэта.

...Пяць студэнцкіх паток. Але вое і званок. Адроз-ж сціхае шум ч калідорах. Ва аўдыторыі накіроўваюцца прафесары, выкладчыкі. Вучэбны год уступае ў свае правы.

Р. ПЛАТОНАУ.

КРАІНАХ НАРОДНАЙ ДЭМАКРАТЫІ

прымянення стымуліруючых састваў. Гэты метад ужо ўкаранён у практыку некаторых хірургічных клінік.

Праведзеная ў Біялагічным інстытуте даследчая работа па прымяненню розных стимулятараў для павышэння імунітэта арганізма дала цікавыя вынікі, якія маюць вялікае значэнне для клінічнай медыцыны.

Мінскам

Забралі у калючыя драгты.

Хочь быў малым я хланчуком
Познаў спаўна я сэнс злачынных вайноу,
Я рос ліхой парой і бачанае мною спраў.
Яшчэ тады усёй душой пракляў.

Таму усё, што я ствару у працы,
У руках сяброў гарыць, як востры меч,
З якім яны ідуць за мір змагацца,
З якім мацней іх баявы рубец.

Мае равеснікі жывуць па ўсёй планеце.

Сягоння я пазнаю добра іх,
Дзе бой ідзе за мір, за ішасце ў свеце
На рубяжах пазіцый баявых.

* *

К нам перажытае прыходзіць на ўспамін...
І ў памяці не сцерці час далёкі
Зямлянкі ў лесе, плот з жывых хваін.
Што ад варожага маскіравалі вока

Гады пакут ў былое адплылі.
Зямлянкі след расце цяпер травой,
Вянками ў зрубы новыя ўраслі
Смалістыя, разважыстыя хвой.

Хай шмат прайшло з памянутых часін,
Хай выгляд краю роднага змяніўся,—
Ніколі не забудзеш тых мясцін.
Дзе ненавідзець ворага вучыўся.

Расце кніжны фонд

З года ў год папаўняецца кніжны фонд бібліятэкі універсітэта. Толькі за гэты год ён павялічыўся на 31 тысячу экзэмпляраў кніжак і часопісаў. Зараз кніжны фонд бібліятэкі універсітэта дасягнуў 235 тысяч тамоў.

Да пачатку новага навучальнага года паступіла шмат падручнікаў, вучэбных дапаможнікаў, праграм і шмат іншай літаратуры. Бібліятэчны фонд папоўніўся новымі выданнямі класікаў марксізма-ленінізма, паставамі Партыі і Урада. Набыта сёмае трохтомнае выданне «КІСС у рэзальцыях і рашэннях з'ездаў, канферэнцый і пленумаў ЦК», паступілі новыя падручнікі Канстанцінава па гістарычнаму матэрыялізму і Александрава па дыямату. Шмат дапаможнікаў паступіла па палітэканоміі, папоўніўся фонд літаратуры на замежных мовах, набыта шмат манаграфій выдання Акадэміі Навук і шэраг біялагічных азначальнікаў. Каштоўнымі творамі папоўніўся гістарычны адзел бібліятэкі. Тут набыта «Гісторыя БССР» (у двух тамах), «Гісторыя Польшчы» (у трох тамах), «Навейшая гісторыя краін замежнага Усхода» і інш.

Штодзённа ў бібліятэку дастаўляюцца поштай і набываюцца на месцы кніжкі, часопісы і газеты. Больш двухсот навуковых устаноў вядуць кнігаабмен навуковымі працамі з нашым універсітэтам.

Папоўніліся літаратурныя фонды кабінетаў і чытальнай залі.

Бібліятэка поўнасцю гатова да рэгістрацыі і чакае новых сваіх чытачоў.

Р. Г. ЛЮБІНА,
загадчык бібліятэкай.

Шырокія гарызонты

Зданы апошнія экзамены. Уперадзе цікавае і захапляючае лета. З нецярпеннем чакаем пачатку практыкі—падарожжа на машыне па маршруту Мінск—Сімферопаль. Нам прадстаіць пазнаёміцца з рознымі глебавымі зонамі.

І вось мы ў дарозе. Прабываюць знаёмыя беларускія палі, лясы. Мінаем Палессе. За Чарнігавым першая астаноўка. Мы ўжо праехалі паласу дзёрнава—падзолістых глебаў. Пачынаюцца новыя для нас зоны, аб якіх мы ведаем толькі з лекцыйнага матэрыялу і падручнікаў. Першы глебавы маналіт бяром у зоне шэрых лясных глебаў. Збіраем таксама гербарый раслін гэтай зоны. Потым пачынаюцца чарназёмы: звычайныя, тучныя, паўднёныя. Кожны маналіт дае нешта новае. Новая будова глебаў, іншае размяшчэнне гарызонтаў. Чарназёмы асабліва цікавыя. Шурф глыбіняй ў 2 метры, а канца пласта няма.

Ідуць зоны каштанавых і саланчавых глебаў. Нарэшце, канечны пункт—бераг Чорнага мора, Алушта. Тут мы правялі каля тыдня. Наведалі Нікіцінскі батанічны сад, сабралі гербарый рэдкіх дзікарастучых раслін.

На зваротным шляху заезджаем у Асканію—Нову. Гэта адзінае мес-

ца ў Савецкім Саюзе, дзе захаваліся заведзеныя стэпы. Куды ні кінеш вокам, усюды стэп і стэп. Толькі зрэдку бачыш перакаці—поле ды хістучыя кавылі. У батанічным і заалагічным садах наглядзілі рэдкія народы раслін, птушак, жывёлы.

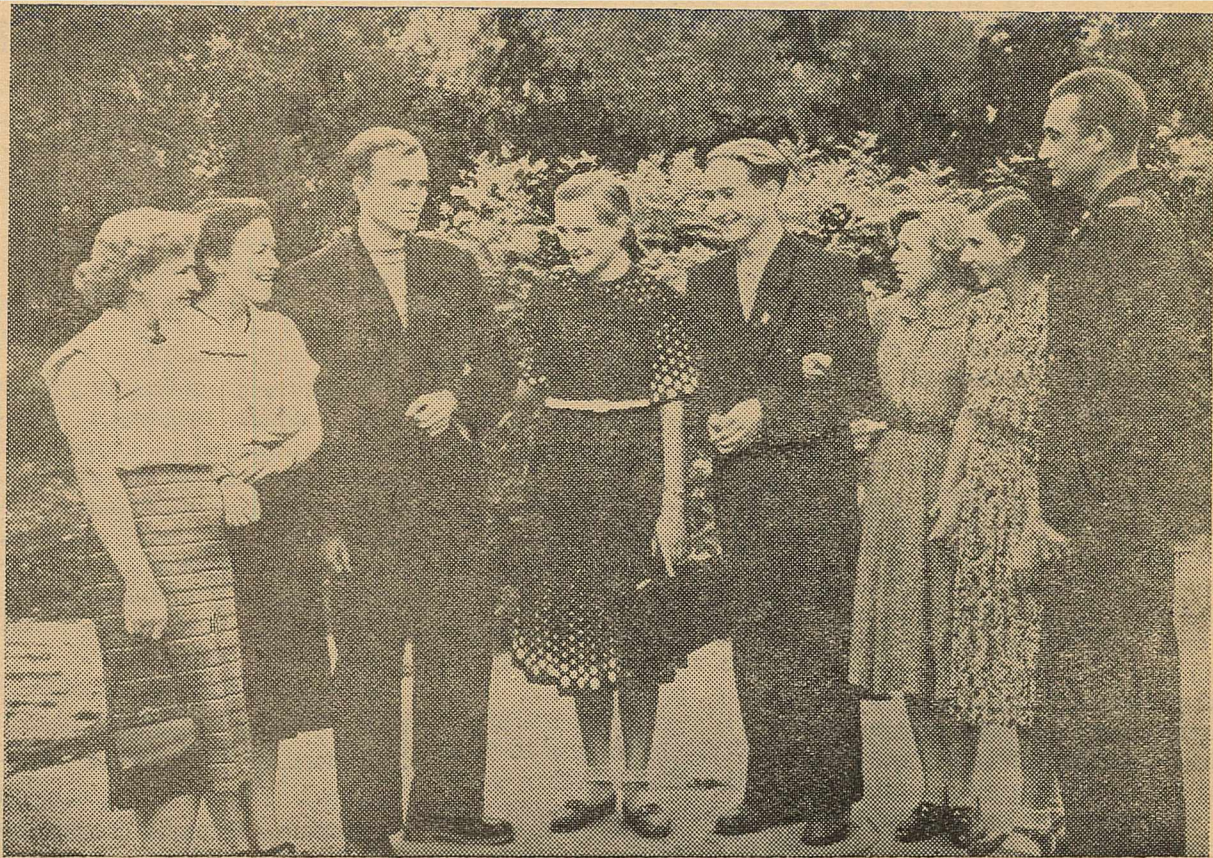
Пабывалі мы і ў Новай Кахоўцы, на месцы будучай ГЭС. Апошнія тры тыдні правялі ў Мінску.

Але на гэтым наша практыка не скончылася. Мы раз'ехаліся па калгасах рэспублікі, каб самастойна скласці глебавыя карты, сабраць абразцы глебаў для далейшага даследавання іх у лабараторыях. Калгаснікі шчыра і радасна прынялі нас. Яны часта дапамагалі карыснай пародай, а асабліва сваім практычным вопытам.

У калгасах мы сустрэліся з рознымі відамі глебаў нашай зоны. Асаблівую цікавасць выклікала чаргаванне на невялікіх адлегласцях піску, суглінкаў і забалочаных глебаў.

Прайшоўшая практыка яшчэ раз пераканала нас, што спецыяльнасць глебазнаўца—адна з самых цікавых і рознабаковых. Для будучай нашай дзейнасці—шырокія гарызонты.

Н. НЕВЯДОМСКАЯ,
студэнтка IV курса біёлага-глебавага факультэта.

Сёлета ў наш універсітэт прыехала новая група юнакоў і дзяўчат з народна-дэмакратычнай Польшчы. На здымку: студэнты-палякі сярод сваіх новых сяброў.

У ЭТНАГРАФІЧНАЙ ЭКСПЕДЫЦЫІ

Гэтым летам мне як удзельніку этнаграфічнай экспедыцыі Інстытута гісторыі Акадэміі Навук БССР давялося пабываць у розных раёнах Гродзенскай, Маладзечанскай і Віцебскай абласцей. Наша экспедыцыя на чале з кандыдатам гістарычных навук М. Я. Грынблатам займалася вывучэннем быту і культуры гэтых абласцей у іх гістарычным развіцці.

У экспедыцыі я займаўся зборам вуснай народнай творчасці. І хоць нашай экспедыцыі ўвесь час даводзілася рухацца з аднаго месца на другое, што перашкаджала нармальнай рабоце па запісу фальклора, усё-ж удалося запісаць шмат цікавых песень.

Тое багацце народных песень, чысціня мовы, самабытнае свежасць трапнага народнага слова, з чым мы сустракаліся на кожным кроку, ярка сведчаць аб глыбокай любові і папане беларускага народа да сваёй культуры, якую ён развіваў, нягледзячы на цяжкі нацыянальны прыгнёт у панскай Польшчы.

Каб з каласочка
Ды жыта бочка,
А каб з другога
Паўтара тога,—

марыла песня. І радасна было адчуваць, што сёння з тых палеткаў, пра якія людзі калясці казалі, што яны родзіць больш каменняў, чым хлеба, важкія, поўныя каласы можна бачыць у Маскве, на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы.

— Цяпер у нас і нават ўжо не ў такой модзе, як раней,—гаварыла мне 57-гадовая Елізавета Сямёнаўна Дзямідка з вёскі Памошша Другое Свірскага раёна Маладзечанскай вобласці. Бачыш вось нашу загарэлую цыганку,—з усмешкай сказала яна і паказала рукой на рабіну, што расла пад акном.—Мы калясці варажылі па ёй, якое надвор'е ўвосені будзе. Калі гронак шмат,—значыць чакай дажджу, бойся бяды. Дажды будуць ліць, а ў цябе яшчэ бульба не выкапана, зямлі гатую чацвярцінку і тую ніяк не ўбромі Каяня няма.

А сёлета хоць і гронак шмат, а

яе баімся—машынамі ўбіраем, і дождж не такая бяда.

Збіраючы фальклор у Маладзечанскай вобласці, я сустрэўся з цікавым фактам, як паэзія Я. Купалы і Я. Коласа, якая ідзе ад народа, зноў уваходзіць у народ. Шмат якія іх вершы ў народзе спяваюцца як народныя песні. Асабліва мяне здзівіла багацце варыянтаў песні «Пайшла цёска к зацю ў госці», якая з'яўляецца народнай апрацоўкай вершаванага апавядання Я. Коласа «Зяць». Гэтая песня карыстаецца асаблівай папулярнасцю ў народзе. І калі людзі даведваліся, што я запісваю народныя песні, яны ў першую чаргу знаёмілі мяне з ёю.

На ўсім нашым шляху мы бачылі радаснае жыццё калгаснікаў. Уражанні ад экспедыцыі ў мяне засталіся самыя лепшыя. Веды, побыты ў час яе, многа мне дапамогуць у вучобе, у больш актыўным маім удзеле ў навуковым гуртку.

Ан. КЛЫШКО,
студэнт II курса аддзялення
беларускай мовы і літаратуры.

НА РАСКОПКАХ ГАРАДЗІШЧА

У гэтым годзе ўпершыню на гістарычным факультэце была праведзена археалагічная практыка. Пад кіраўніцтвам навуковага супрацоўніка Акадэміі Навук БССР А. Г. Мітрафанова студэнты III курса зрабілі раскопкі старажытнага гарадзішча ў вёсцы Гарадзішча Мінскай вобласці.

Былі закладзены два раскопы. Многія каштоўныя рэчы, знойдзеныя студэнтамі ўніверсітэта, сведчаць аб высокай матэрыяльнай культуры нашых продкаў. Тут знойдзены старажытныя кераміка, вырабы з бронзы, жалеза і срэбра. Студэнты Вайтовіч і Мельнік знайшлі лепную кераміку, якая адносіцца да VI—VII вякоў да новай эры. Студэнт Скарабагаты раскапаў шмат керамічных вырабаў вялікакняжэскай пары. Першы на тэрыторыі Беларусі жалезны сашнік, які па меркаваннях вучоных адносіцца да X—XI стагоддзяў нашай эры, знайшоў студэнт Камароў.

Усе гэтыя і многія іншыя матэрыялы знаходзяцца зараз у Акадэміі Навук на апрацоўцы.

Практыка паглыбіла веды студэнтаў, навучыла іх класіфікаваць археалагічныя матэрыялы. Такую карысную практыку кафедра гісторыі СССР арганізавала ўпершыню за пасляваенныя гады і студэнты за гэта ёй вельмі ўдзячны.

С. АБРАМЕНКА.

Вывучаем гаворкі народа

Чэрвень—месяц залікаў і экзаменаў, месяц студэнцкіх трывог і непакояў—надыходзіць к канцу. Лета несла ўжо зусім новыя настроі і студэнтам і выкладчыкам. Несла яно і новыя клопаты. А ў тых, хто збіраўся ўдзельнічаць у навуковых экспедыцыях, клопатаў было многа. Дыялектолагі да экспедыцый рыхтаваліся задоўга да лета, на працягу ўсяго навучальнага года. І цяпер зайздрасці да ад'язджаючых на канікулы дамоў не было. Гурткоўцы—дыялектолагі ведалі, што многа новага, цікавага чакае іх у экспедыцыі.

У апошні раз сабраліся гурткоўцы 1 ліпеня ў пустым па-летняму кабінёце беларускай мовы, разбіліся на некалькі атрадаў па 2—3 чалавекі ў кожным, вызначылі свае маршруты, размеркавалі паміж атрадамі запасы паперы, грашовыя сродкі экспедыцыі і развіталіся з сябрамі на дваццаць дзён.

З Мінска кожны атрад выязджаў

самастойна—у Асвейскі, Старобінскі, Полацкі і другія раёны. Мы разам з выпускніцай беларускага аддзялення Ленай Юрэвіч у адным атрадзе выехалі ў Полацкі раён.

З самага пачатку экспедыцыі і да яе канца ўлада была нашай спадарожніцай. Першы населены пункт, гаворку якога мы навінны былі анісаць, аказаўся маленькай вёскай (хат з дзесяць), закінутай сярод густых лясцоў. Бліжэйшая чыгуначная станцыя ад нашай вёсачкі размяшчалася ў 18 кіламетрах, амаль такая-ж адлегласць адзяляла яе ад суседніх сёл. Трэба было чакаць, што гаворка жыхароў вёскі захоўвае свае традыцыйныя рысы.

Так яно і было.

У вёсцы, напрыклад, гаварылі: «ён ідзець», «ён нясець», ці, кажучы другімі словамі, дзеясловы першага спражэння ў трэцяй асобе адзіночнага ліку мелі ў гаворцы вёскі канчатак «-ць» (у адрозненне ад літаратурнай мовы).

Затым мы заўважылі, што пры скланенні такіх слоў, як «нага», «рука», «страха» жыхары вёскі гаворыць не «руцэ», «назе», «страесе», а «рукэ», «наге», «страхе»—г. зн., задне—язычныя пры змякчэнні не пераходзілі ў свісцячыя.

А адзін факт у нас выклікаў вялікую цікавасць. У мове жыхароў вёскі—і старых, і малых—ужывалася слова «сачэнь». Гэтае слова мы ведалі толькі па ананімнаму беларускаму твору пачатка мінулага стагоддзя «Энеіда навыварат», дзе яно сустракаецца, як назва блізна-апрэснака. І звычайна ў выданнях «Энеіды навыварат» да слова «сачэнь» даецца тлумачэнне, бо ў літаратурнай мове гэтага слова цяпер няма. А аказалася, што ў нашай вёсачцы Сасно на Полаччыне слова захавалася і да нашых часоў. Гэта адно можа служыць сведчаннем традыцыйнасці рыс гаворкі.

На мясцовым дыялекце мы запісалі некалькі паданняў і апавяданняў ад старэйшага жыхара вёскі 75-гадовага рыбака Патапа Анапасавіча Спірыдонава. Пейсменны, але

мудры вялікай жыццёвай мудрасцю, Патап Анапасавіч расказваў нам аб паходжанні назваў тутэйшых азёр, лясцоў угоддзяў, аб гісторыі вёскі і лёсе яе жыхароў. Стары рыбак і паляўнічы, Патап Анапасавіч, здавалася нам, ведаў звычкі, і паводзіны кожнага ляснога звера, кожнай азёрнай рыбкі. А якімі прыгожымі, імёна прыгожымі, былі яго апавяданні! І якой прастай, але непаўтаральна выразнай і яркай, была іх мова. Мы шкадавалі, што не мелі магчымасці запісаць усё, што ён нам апавядаў.

У другой вёсцы—наступным пункце нашага маршрута—гаворка, у асноўным, мела тыя-ж рысы, як і гаворка вёскі Сасно, але было для нас і новае. У прыватнасці, новымі для нас былі некаторыя сінтаксічныя з'явы, напрыклад ужыванне выказніка тыпу «быў пашоўны», «быў паехаўны» у фразях «стары быў паехаўны ў горад», «машына была пашоўны ў лес». Апісалі мы і лексічныя факты, якія адрозніваюць гаворку вёскі ад літаратурнай мовы.

І тут мы запісалі некалькі цікавых гісторый ад старэйшых жыхароў вёскі.

Праз дваццаць дзён, аберагаючы нашы запісы, як самае каштоўнае, мы звярталіся ў Мінск. Экспедыцыя дала нам нямала фактычных назіранняў над адным з дыялектаў беларускай мовы, а гэта вельмі многае значыць для студэнта, а тым больш для аспіранта, які вывучае беларускую мову. Часта факты літаратурнай мовы становіцца больш яснымі, зразумелымі пры параўнанні іх з дыялектнымі з'явамі. А як многа дае веданне дыялектаў беларускай мовы літаратуры пры вывучэнні твораў нашых пісьменнікаў!

Матэрыялы нашай экспедыцыі цяпер будуць абагульняцца і вывучацца ў Інстытуце мовазнаўства АН БССР. А потым будзем чакаць выхада з друку дыялекталагічнага атласа беларускай мовы.

А. МАЖЭЙКА
аспірант кафедры беларускай
мовы і літаратуры.

ПРАКТЫКА ГЕОЛАГАЎ

У самых адалёных кутках нашай неабсяжнай краіны пабывалі гэтым летам некаторыя нашы студэнты-геолагі. У глухих горна-таежных раёнах Сібіры, у тундрах Запаляр'я чутны былі беларуская гаворка і стукат малаткоў будучых шукальнікаў прыродных багаццяў зямных нетраў. Другія юнакі і дзяўчаты пабывалі ў нашых перадавых аснашчонах сучаснай савецкай тэхніцы горна-прамысловых раёнах Саюза, панюхалі пах нафты, пазналі цягаты і радаёці працы рабочага-бурільшчыка, калектара. Некаторыя студэнты былі накіраваны на геалагічную здымку ў сваёй роднай Беларусі, абышлі ўдоўж і ўперак яе задумленыя халмістыя прасторы і не толькі многаму навучыліся самі, але і дапамаглі сваёй працай маладой геалагічнай службе нашай рэспублікі ў справе пошукаў і разведкі новых залежаў карысных выкапняў. Наогул, вытворная практыка студэнтаў-геолагаў цяперашняга чацвертага курса працякала ў самых розных раёнах краіны і працякала паспяхова. Былі, праўда, у асобных геалагічных партыях значныя непаладкі ў настановах практыкі, не ва ўсіх выпадках на належнай вышыні было кіраўніцтва студэнтамі. Але такія выпадкі прадстаўляюць сабой выключэнні.

Адмоўным момантам у правядзенні практыкі з'яўляецца і тое, што выкладчыкі ўніверсітэта не мелі магчымасці выязджаць на месцы самі.

У асноўным паспяхова прайшла і вучэбная практыка ў студэнтаў другога і трэцяга курсаў, аднак і тут востра адчувалася адсутнасць выкладчыкаў. З-за гэтага, напрыклад, студэнты другога курса, праходзіўшы практыку на Заходняй Дзвіне ў Віцебскім раёне, не атрымалі дастатковага асветлення метада вывучэння карэнных пародаў. Старшы выкладчык Л. Н. Вознічук асноўную ўвагу быў вымушан удзяліць геалогіі чацвёртых адкладаў, спецыялістам якіх ён не з'яўляецца.

Практыка студэнтаў цяперашняга трэцяга курса з-за немагчымасці забяспечыць яе кіраўніцтвам замест аднаго з горных раёнаў краіны праходзіла ў раўнінных умовах. У выніку студэнты не атрымалі дастатковых навываў карціравання складчатых структураў.

Цяпер студэнты прыступаюць да лабараторнай апрацоўкі сабраных матэрыялаў. Гэта дапаможа ім ліквідаваць некаторыя з недахопаў практыкі і замацаваць атрыманыя навыкі.

Прафесар А. ФУРСЕНКА.

ЛЕКЦЫІ ДЛЯ ПРАЦОЎНЫХ

Справай адказваючы на ўказанні партыі аб пашырэнні навукова-атэістычнай прапаганды сярод працоўных, многія студэнты і аспіранты нашага ўніверсітэта летам чыталі лекцыі, праводзілі гутаркі на антырэлігійныя і прыродазнаўчыя тэмы.

Дваццаць адну лекцыю аб паходжанні і рэакцыйнай сутнасці рэлігійных свят, аб маральным абліччы савецкага чалавека прачытаў для

рабочых Мінска і калгаснікаў Мінскай вобласці студэнт аддзялення філасофіі Л. Гаўрылін. Аб паходжанні рэлігіі чыталі даклады для калгаснікаў аспірант Г. Харонка, студэнт філасофскага аддзялення А. Савасцюк.

Аспірант В. Свірыдаў у Стаўбцоўскім раёне прачытаў некалькі лекцый аб атамнай энергіі і шляхах яе выкарыстання.

Калі тралейбус паднімаецца да пляца Леніна і празджае калы дамоў і цвістых садоў, вочы пасажыраў прыкаваны да жывапіснай гары Вітоша. На пярэднім плане, недалёка ад парка, знаходзіцца вялікі двухпавярховы будынак, увітыя плішчам і акружаныя цудоўнымі садамі. Гэта біялагічны інстытут Балгарскай акадэміі навук.

Гэты інстытут, заснаваны ў 1930 годзе пакойным прафесарам Мефодзіем Наповым, быў расшыран пасля вызвалення Балгарыі ад фашызма. Зараз пры інстытуце маюцца новыя лабараторыі, навуковыя кабінеты, парнікі і жылыя дамы для супрацоўнікаў. Зараз Біялагічны інстытут з'яўляецца адным з буйнейшых навуковых цэнтраў Балгарыі.

Інстытут займаецца праблемай стымулявання жыццёвых працэсаў і практычным прымяненнем стымулявання ў сельскай гаспадарцы і медыцыне. Прынцып стымулявання, маштабы яго прымянення, а таксама метады стымулявання лячэння распрацаваны Мефодзіем Наповым. У перыяд паміж 1907 і 1914 гадамі М. Напоў адкрыў магчымасць паскарэння жыццёвых працэсаў раслін і жывых арганізмаў і ўздзеянні на іх далейшае развіццё шляхам прымянення хімічных прэпаратаў, гармонаў і розных відаў радыяцыі. Калі змяецца, напрыклад, насенне рыса, цукровых буракоў, табакі, бавоўны, кукурузы і іншых раслін у стымуляруючых саставах пэўнай канцэнтрацыі на некалькіх час (розыны для усіх раслін), а затым высушыць іх і пасеяць, з іх вырастуць больш жыццёздольныя расліны, з лепш развітай карнявой

сістэмай, якая дае больш высокі ўраджай. Даследванні прафесара Напова даказалі таксам, што тыя-ж стымулятары, калі іх прымяняць у пэўнай канцэнтрацыі, павышаюць жыццёздольнасць аднаклетачных і шматклетачных арганізмаў, садзейнічаюць узаўважэнню пашкоджаных тканак, умацоўваюць імунітэт арганізмаў і г. д.

Акадэмік Напоў меў магчымасць шырока правесці на практыцы сваю эксперыментальную працу.

У 1951 г. стымуляваным насеннем было засеяна 175 акраў, у 1952 г.—2 тысячы акраў, а ў 1953 г.—26250 акраў. Вынікі гэтых даследаў, якія былі праведзены на землях 220 кааператывных і дзяржаўных гаспадарак і вопытных сельскагаспадарчых станцый, даказалі, што на участках, якія засеяны стымуляваным насеннем, ураджаі былі вышэй на 8—18 процантаў. Ураджай рыса павысіўся на 13—12 процанты, а ў асобных выпадках нават на 32 процанты, цукровых буракоў—на 10—17 і да 25 процантаў, табакі ад 6,5 да 12 процантаў, бавоўны ад 8,5 да 12 процантаў.

Метад стымулявання знаходзіць практычнае прымяненне таксама ў медыцыне. За апошнія 2 гады распрацаваны спосабы лячэння вялікіх незажываючых ран і вяржкозных язваў шляхам прымянення стымуляруючых раствораў быў шырока выпрабаван у клінічных умовах. Такое лячэнне прыкметна скарачае перыяд зажывання. Застарэлыя вяржкозныя язвы, якія не паддаюцца лячэнню другімі сродкамі, поўнацю зажываюць у выніку

прымянення стымуляруючых састваў. Гэты метада ўжо ўкаранён у практыку некаторых хірургічных клінік.

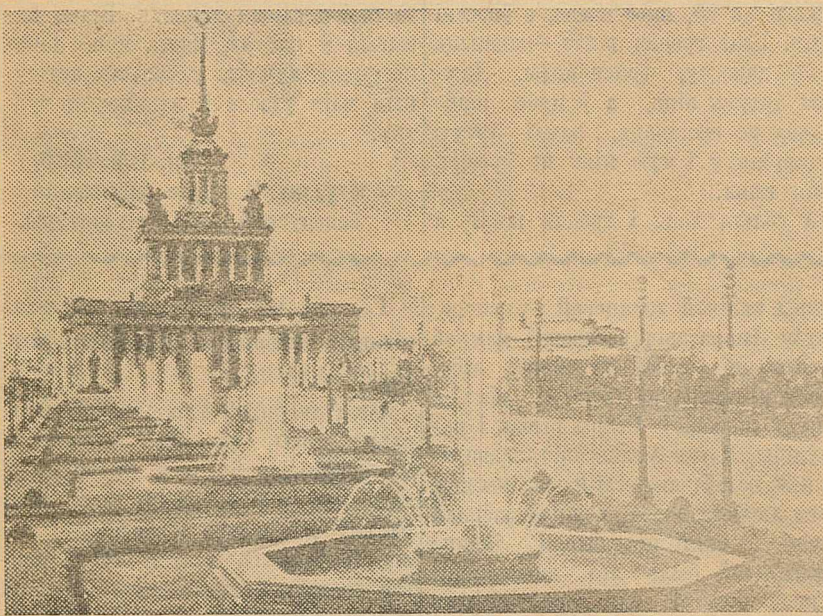
Праведзеная ў Біялагічным інстытуце даследчая работа па прымяненню розных стымулятараў для павышэння імунітэта арганізма дала цікавыя вынікі, якія маюць вялікае значэнне для клінічнай медыцыны.

Над кіраўніцтвам прафесара Р. Паліванава ў інстытуце распрацаваны новы метады папярэджання гемалітычнай хваробы ў новароджаных. Гэта хвароба з'яўляецца вынікам так званага фактара Rh — несумясімасці груп крыві ў бацькоў. У дзіцяці разбураюцца чырвоныя крывяныя шарыкі, што выклікае злаякасную жаўтуху, якая выклікае смерць малага, альбо да, альбо пасля нараджэння.

За апошнія гады Біялагічны інстытут працаваў таксама над разрашэннем іншых навуковых праблем. Доктар Р. Цанеў вывучае ролю клетачных кіслот у розных фізіялагічных і паталагічных працэсах. Вывучаюцца таксама імуналагічныя змяненні, якія адбываюцца ў арганізме хворага, падвергнутага лячэнню сном... Асобныя навуковыя работнікі праводзяць эксперыментальную работу для рашэння важных практычных праблем, якія звязаны з агранаміяй, хіміяй раслін, прамысловай мікрабіялогіяй і інш.

Доктар медыцыны Вулчан Вулчанаў, навуковы супрацоўнік Біялагічнага інстытута Балгарскай Акадэміі навук. («Всемирные студенческие новости» № 6—7 1954 г.)

Незабыўныя ураджанні

Тры дні, што мы правялі на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы, адносяцца да ліку тых, якія памятаеш усе жыццё. Яшчэ толькі пад'язджаеш да выстаўкі, а ўжо адчуваеш, што ўішці адсюль ніяк немагчыма, нават у тым выпадку, калі ў кішэні няма білета. Ледзьве ўступіўшы на тэрыторыю выстаўкі, адразу захапляешся і алеяй фантазаў, што выдзе да Галоўнага павільёна, і вялікім бронзавым рэльефам, выкананым групай савецкіх скульптараў пад кіраўніцтвам Вучэціча...

З Галоўнага павільёна трапляеш на Плончу калгасаў. І тут перад вачыма паўстае велічная карціна:

прама перад павільёнам уздымаецца дзіўсны фантан «Дружба народаў». Гэта агромністы залаты сноп, з якога вырываюцца магутныя струмені вады. На баках фантана размешчаны шаснаццаць скульптур дзяўчат у нацыянальных касцюмах—яны сімвалізуюць непарушную дружбу народаў вялікага Савецкага Саюза.

Далей ідуць павільёны 16 саюзных рэспублік. Цяжка нават сказаць, які з іх найлепшы і найпрыгажэйшы. Кожны прыгожы па-свойму, кожны захоўвае жывы адбітак нацыянальнага каларыту сваёй рэспублікі.

Каля кожнага павільёна высаджа-

на расліннасць, характэрная для данай рэспублікі. Тут, пад маскоўскім небам, можна ўбачыць і бамбукавы гай ля павільёна Грузінскай ССР, і сцелючыся на зямлі яблыні ля павільёна далёка-ўсходніх абласцей, і пальмы ля павільёна Поўночнага Каўказа.

У ліку першых мы наведвалі павільён Беларускай ССР. Гэта лёгкі наветраны будынак, які нагадвае па сваёй архітэктуры памянканне Акадэміі навук БССР. Гэтае прыгожае збудаванне ўпрыгожана беларускім нацыянальным арнамантам.

Калі заходзіш у павільён, яскрава ўсведамляеш, наколькі багатая наша родная Беларусь. Тут і лён, і пшаніца, і бульба, і рознастайная гародніна. Ды ці можна апісаць усе бачанае тут!

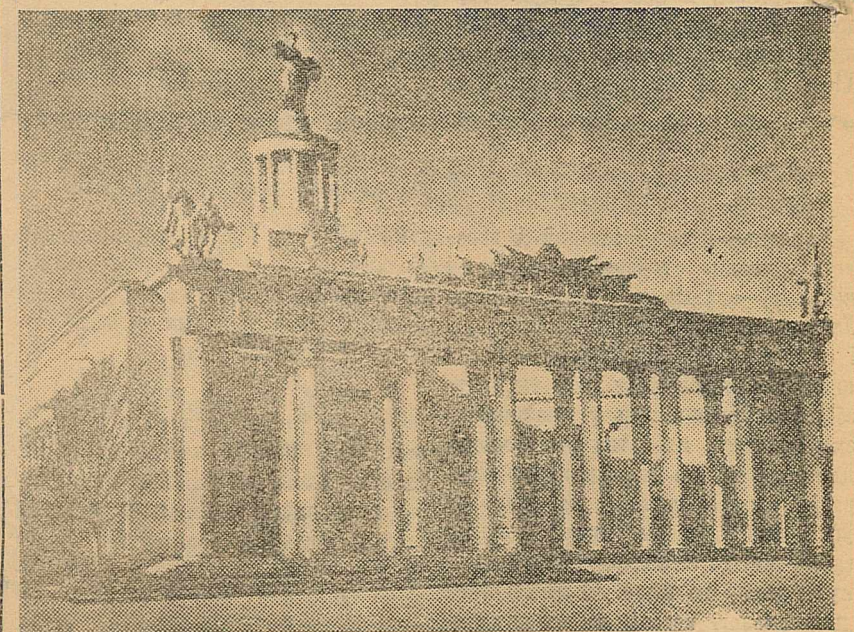
За тры дні мы аглязелі амаль усе павільёны. І ў кожным з іх нас, як і ўсіх экскурсантаў, ахапляла адно і тое-ж пачуццё: да чаго багатая наша родная зямля, што могуць зрабіць ясны розум і ўмелыя рукі чалавека!

Непадалёку ад павільёна механізацыі раскінуўся вялікі мічурынскі сад. Тут растуць рознастайныя гатункі ігруш, яблык, вінаграду. А чаго толькі няма ў размешчаным на суседстве павільёне садаводства: і велізарныя гроздзі вінаграда, і персікі, і гранаты, і ананасы—усе субтрапічныя плодзавыя культуры багата прадстаўлены тут.

Вядома, аглязелі мы не ўсё і далёка не так дэталёва, як гэтага хацелася-б. Падлічана, што для таго,

каб удзяліць агляду кожнага экспаната толькі адну хвіліну, спатрэбіцца 90 дзён і начэй.

Выстаўку наведваюць шматлікія інішаземныя дэлегацыі. Адзін з удзельнікаў выстаўкі расказваў нам аб тым, як яму давялося супра-

ваджаць па выстаўцы егіпецкую дэлегацыю. Членаў яе цікавіла літаральна ўсё: і як вырошчваецца ў нашай краіне бавоўна, і як выкарыстоўваецца вярблужая калючка і многа другое. Госці з Егіпту дэталёва вывучалі развіццё сацыялістычнай сельскай гаспадаркі. Іх захаплялі багацці нашай Радзімы, іх хвалявала цудоўнае афармленне выстаўкі.

Кожны вечар у Зялёным тэатры выстаўкі, на канцэртнай эстрадзе выступаюць лепшыя калектывы мастацкай самадзейнасці краіны. Мы пабывалі на выступленнях самадзейнага калектыва працоўных рэзерваў і Варонежскага народнага хора.

Поўныя пачуццём горадзі за сваю Радзіму, за вялікі савецкі народ—народ—творцу, народ—пераможцу, пакідалі мы Усесаюзную сельскагаспадарчую выстаўку 1954 года.

М. МАРЧАНКА.
Студэнтка IV курса хімічнага факультэта.

Рэдактар І. ХАУРАТОВІЧ.